

Warszawa, dnia 07 lipca 2020 r.

Szanowny Państwo,

mając na celu umożliwienie firmom audytorskim rozłożenia w czasie prac związanych z przedstawieniem Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego (PANA) informacji niezbędnych dla przeprowadzenia kontroli (w formie dokumentów, oświadczeń, zestawień i innych) oraz zminimalizowanie nakładu pracy firm audytorskich w tym zakresie, jak i w trosce o sprawny przebieg procesu kontroli, przedstawiamy poniższy wykaz podstawowych informacji weryfikowanych przez PANA na początkowym etapie kontroli.

Powyższe umożliwi firmom audytorskim przygotowanie w dogodnym czasie:

1. przedmiotowych informacji (w formie dokumentów, oświadczeń, zestawień i innych),
2. wprowadzenie danych w tabelach, stanowiących załączniki do wykazu.

z poważaniem,

Marcin Obroniecki

Prezes
Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego

Wykaz dokumentów i informacji związanych z kontrolami w firmach audytorskich

PANA przedstawia wykaz dokumentów i informacji, o których udostępnienie będzie występować do firm audytorskich na podstawie art. 111 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1421, ze zm.) (dalej jako ustawa) celem zaplanowania i przeprowadzenia kontroli.

Informacje ogólne.

1. Zakres wymaganych informacji będzie zależeć od wielkości kontrolowanej firmy audytorskiej oraz rodzaju wykonanych przez nią usług.
2. Informacje i dokumenty będą dotyczyły następujących usług (dalej: „określone usługi”) dla jednostek:
 - 1) niebędących JZP¹ – wszystkich wykonanych na rzecz tych jednostek usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych,
 - 2) będących JZP – wszystkich wykonanych na rzecz tych jednostek usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych; ***dokumenty i informacje zaznaczone w wykazie pogrubioną kursywą odnoszą się tylko do firm audytorskich przeprowadzających ustawowe badania JZP.***
3. Ilekroć w wykazie mowa o okresie objętym ostatnim sprawozdaniem z art. 51 ustawy oznacza to poprzedni rok kalendarzowy².
4. W przypadku:
 - a. braku danych, informacji czy procedur lub sytuacji, gdy dane zagadnienie nie wystąpiło w praktyce firmy audytorskiej, należy każdorazowo przesłać oświadczenie w tym zakresie (tj. o braku danych, informacji czy procedur lub sytuacji, że dane zagadnienie nie wystąpiło),
 - b. gdy dane zagadnienie:
 - nie dotyczyło firmy audytorskiej, należy przesłać oświadczenie w tym przedmiocie ze wskazaniem dlaczego,
 - nie jest sformalizowane w firmie audytorskiej, a znajduje zastosowanie, należy przesłać opis, w jaki sposób jest ono praktycznie stosowane i dokumentowane, wraz z podaniem uzasadnienia dla braku formalnych polityk czy procedur w tym zakresie,
 - jest sformalizowane w firmie audytorskiej, ale nie znalazło zastosowania, należy przesłać opis przyczyn takiego stanu rzeczy a w przypadku gdy stan faktyczny uzasadniał jego zastosowanie - wskazać podjęte działania zastępcze.
5. Dokumenty i informacje przesyłane drogą elektroniczną powinny być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez osobę przedstawiającą dokument lub sporządzającą informację. Dokumenty/informacje przekazywane w postaci papierowej powinny być opatrzone czytelnym podpisem osoby przedstawiającej dokument lub sporządzającą informację.

¹ JZP - jednostka zainteresowania publicznego

² Sprawozdania, o których mowa w art. 51 lub 52 ustawy za 2019 r. należy rozumieć zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1571, 2200).

Wykaz dokumentów i informacji związanych z zaplanowaniem kontroli

1. Dokumenty potwierdzające wdrożenie zaleceń z poprzedniej kontroli.
2. Informacje/dokumenty o firmie audytorskiej i jej funkcjonowaniu:
 - a) umowa/statut oraz struktura organizacyjna,
 - b) osoby zarządzające wraz z podziałem odpowiedzialności i czynności,
 - c) właściciele, osoby nadzorujące,
 - d) ostatnie zatwierdzone sprawozdanie finansowe,
 - e) firmy zależne, stowarzyszone, współpracujące i w inny sposób powiązane – z podaniem struktury zależności i współzależności oraz informacją dotyczącą zakresu współpracy lub innego powiązania (w przypadku firm współpracujących i powiązanych w inny sposób); należy wskazać, czy wszystkie te firmy są traktowane jako sieć, a jeśli nie to należy wskazać, które z nich nie są traktowane jako sieć i dlaczego.
3. Oświadczenie co do zgodności danych na liście firm audytorskich ze stanem faktycznym, a w przypadku braku takiej zgodności – wyjaśnienie przyczyn niezgodności.
4. Dowody potwierdzające podstawy zmian danych na liście firm audytorskich w okresie objętym ostatnim sprawozdaniem z art. 51 ustawy oraz potwierdzenie, że ww. dowody zostały przekazane do PIBR/PANA w terminie 30 dni od dnia zaistnienia zdarzeń uzasadniających zmiany.
5. Kopię aktualnej, oraz za poprzednie 2 lata, polisy ubezpieczeniowej od odpowiedzialności cywilnej firmy audytorskiej wraz z ostatnim sprawozdaniem (lub listem) skierowanym do ubezpieczyciela o sprawach w toku lub wysoce prawdopodobnych przeciwko firmie audytorskiej, jej partnerom lub kluczowym biegłym rewidentom w niej zatrudnionym.
6. Kopię korespondencji z PIBR w związku z prowadzeniem spraw dyscyplinarnych przeciwko biegłym rewidentom zatrudnionym w firmie audytorskiej lub z nią współpracujących (w tym będących przedmiotem postępowań wyjaśniających) w okresie od 1 stycznia 2017 r.
7. Informacje na temat zakończonych dochodzeń/postępowań dyscyplinarnych (w tym sposobu zakończenia) wobec biegłych rewidentów, zatrudnionych w firmie audytorskiej i z którymi firma audytorska aktualnie współpracuje.
8. Kopię korespondencji z PIBR w związku z prowadzonymi w okresie od 1 stycznia 2017 r. postępowaniami administracyjnymi w sprawie nałożenia kary.
9. Kopię korespondencji z byłymi klientami dotyczącej przyczyn rozwiązania umowy o świadczenie określonych usług w okresie od 1 stycznia 2017 r. a w przypadku zakończenia współpracy z klientem z innych przyczyn – informację zawierającą wyjaśnienie tych przyczyn.
10. **Informację o przypadkach, o których mowa w art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66)³ lub w innych regulacjach, które zobowiązują firmę audytorską/biegłego rewidenta do złożenia wyjaśnień, informacji do Komisji Nadzoru Finansowego w okresie od 1 stycznia 2017 r., wraz z dokumentacją źródłową w tym zakresie.**

³ Dalej: rozporządzenie nr 537/2014

11. Informacje/dokumenty w zakresie dotyczącym organizacji pracy i zasad etyki:

- a) aktualną wersję opracowanego i wdrożonego systemu wewnętrznej kontroli jakości (dalej SWKJ) wraz ze wszystkimi załącznikami, włączając w to metodologię wykonywania określonych usług oraz opis i przyczyny poszczególnych zmian w SWKJ wprowadzonych od 1 stycznia 2018 r., wraz z przykładami dowodów na wdrożenie tych zmian, jak: komunikacja mailowa, opis podjętych działań, porównanie zmian w zapisach, przeprowadzone/ planowane szkolenia związane ze zmianami itp.;
- b) wewnętrzne akty prawne wprowadzające i zmieniające SWKJ,;
- c) aktualną wersję zaprojektowanych i funkcjonujących w firmie audytorskiej zasad etyki, w tym procedur antykorupcyjnych oraz procedur związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy, jeśli są uregulowane poza SWKJ (w przypadku braku opisów takich procedur – opis stosowanych praktyk i narzędzi w tym zakresie); przykłady zdarzeń (jak np. odrzucenie zlecenia, czy brak możliwości kontynuacji zlecenia), wraz z opisem podjętych działań;
- d) procedury/podręcznik/metodyka wykonywania określonych usług wraz z aktualnymi procedurami wykonywania określonych usług obowiązującymi w firmie audytorskiej w odniesieniu do określonych usług przeprowadzonych w okresie objętym ostatnim sprawozdaniem z art. 51 ustawy, wraz z listami kontrolnymi stosowanymi do potwierdzenia kompletności prezentacji i ujawnień w badanych sprawozdaniach finansowych, wzorcami sprawozdań z badania sprawozdań do komitetu audytu, raportów atestacyjnych itp.;
- e) sprawozdania/raporty z przeprowadzonych, w okresie od 1 stycznia 2017 r., wewnętrznych kontroli zapewnienia jakości (monitorowania), wraz z pełną dokumentacją źródłową stanowiącą podstawę ich sporządzenia (w przypadku inspekcji zleceń badania przeprowadzonej w ramach monitoringu – pełną dokumentacją stanowiącą podstawę wniosków z tej inspekcji) oraz uzasadnieniem dla powierzenia funkcji monitorowania i/lub funkcji inspekcji zleceń osobom, które przeprowadziły ostatni monitoring;
- f) informacje o wszelkich naruszeniach prawa w okresie od 1 stycznia 2017 r. (w przypadku braku takich naruszeń, oświadczenie w tym zakresie);
- g) opis procedur, jakie stosuje firma audytorska w celu monitorowania oraz oceny adekwatności i skuteczności SWKJ zgodnie z art. 50 ust. 2 ustawy, niezależnie od wymogów przeprowadzenia corocznej oceny SWKJ (art. 50 ust. 3 ustawy) oraz dowody, że firma audytorska w latach 2017-2019, stosowała się do art. 50 ust. 2 ustawy;
- h) analiza organizacji firmy audytorskiej, w tym jej SWKJ, pod kątem spełnienia wymogów ustawy i rozporządzenia nr 537/2014, z odniesieniem do każdego z wymogów w poszczególnych politykach i procedurach SWKJ, z uwzględnieniem proporcjonalności i skali działalności firmy audytorskiej w stosunku do poszczególnych elementów SWKJ (tj. z jednoczesną oceną przez firmę audytorską, który z elementów SWKJ uważa ona za odpowiednio znaczący bądź mniej znaczący/nieznaczący, uzasadnieniem dla każdej z tych ocen oraz wskazaniem wynikających z tych ocen uproszczeń/nie uwzględnienia wymogów w SWKJ oraz w stosowaniu wybranych procedur).**

12. Potwierdzenie dokonania przez kierownictwo najwyższego szczebla przydzielenia wyznaczonej osobie odpowiedzialności operacyjnej za SWKJ oraz uzasadnienie wystarczającego i odpowiedniego doświadczenia i umiejętności oraz niezbędnych uprawnień posiadanych przez tę osobę.

13. Opis innych procedur zapewniających zachowanie uczciwości, obiektywizmu, kompetencji zawodowych i należytej staranności, zachowania tajemnicy informacji oraz profesjonalnej postawy, obok pozyskiwania rocznych oświadczeń o niezależności; przykłady działań w tym zakresie.
- 14. Opis procedur - w przypadku firmy audytorskiej należącej do sieci – że w sieci funkcjonują odpowiednie procedury zarządzania ryzykiem konfliktu interesów i zagrożeniami utraty niezależności; opis przypadków, gdy spółki z sieci zareagowały na sytuację wystąpienia ww. zagrożeń, w tym opis podjętych działań.**
15. Informację o wszelkich sytuacjach konfliktu interesów, które miały miejsce w okresie od 1 stycznia 2017 r.
16. Oświadczenie, że w związku z wykonywaniem określonych usług za lata 2017-2019 nie wystąpiły kwestie (problemy) związane z:
 - 1) niezależnością firmy audytorskiej i jej pracowników, w tym w zakresie:
 - a) relacji finansowych z klientami audytowymi (konflikty interesów, powiernictwo, pożyczki, gwarancje itp.),
 - b) relacji biznesowych z klientami audytowymi (wspólne przedsięwzięcia, leasing, najem, umowy ajencyjne, inne znaczące oraz bliskie powiązania gospodarcze z klientem),
 - c) relacji osobistych członków zespołów wykonujących określone usługi z osobami sprawującymi nadzór w jednostkach klienta,
 - d) procedur i czynności kontrolnych zapewniających spełnienie wymogów niezależności przez firmę audytorską i osoby uczestniczące w wykonywaniu określonych usług, w celu potwierdzenia nieposiadania wybranych typów instrumentów finansowych określonych ustawą, nieuczestniczenia w transakcjach oraz niecierpania korzyści z tych instrumentów,
 - e) procedur i czynności kontrolnych w odniesieniu do firmy audytorskiej i osób uczestniczących w badaniu, w celu potwierdzenia niewykonywania czynności i niepełnienia funkcji w badanej jednostce zagrażających niezależności tych osób;
 - 2) deklaracjami niezależności sporządzonymi przez firmę audytorską jej pracowników i współpracowników,
 - 3) zachowaniem poufności przez pracowników i współpracowników firmy audytorskiej;
 - 4) akceptacją klientów;
 - 5) ponownym przyjęciem zleceń;
 - 6) kompetencjami pracowników i współpracowników – w tym nieodbyciem szkolenia obligatoryjnego;
 - 7) procesem oceny partnerów (wspólników) i pracowników firmy audytorskiej;
 - 8) ustanowieniem, wdrożeniem i przestrzeganiem wymogów KSKJ1;
 - 9) przestrzeganiem zasad etyki, w tym w zakresie:
 - a) sporów prawnych z klientami,
 - b) otrzymywania od klientów prezentów oraz gościnności i innych korzyści majątkowych lub osobistych,
 - c) usług związanych z wyceną i ich wpływem na sprawozdanie finansowe badanej jednostki/raport z wykonania określonych usług,
 - d) usług aktuarialnych i ich wpływem na sprawozdanie finansowe badanej jednostki,
 - e) usług podatkowych i ich wpływem na zagrożenia autokontroli i promowania interesów klienta,

- f) wsparcia w sporze (występowanie w charakterze obrońcy, pełnomocnika klienta w sporach z osobami trzecimi),
- g) pomocy prawnej (prowadzenie spraw sądowych, występowanie w charakterze obrońcy, pełnomocnika klienta w sprawach sądowych, ekspertyzy, opinie i inne usługi pomocnicze w sprawach sądowych, doradztwo prawne i wsparcie w sprawie połączeń i przejęć, a także pomoc dla wewnętrznych działów prawnych klientów),
- h) pośrednictwa w zatrudnianiu lub temu podobne (np. przystąpienie członka zespołu wykonującego określoną usługę do negocjacji w sprawie zatrudnienia u klienta),
- i) pomocy w transakcjach (analizy prawne o charakterze „due diligence”, pomoc przy zawieraniu umów),
- j) pomocy w restrukturyzacji,
- k) prowadzenia ksiąg i pomocy księgowej (księgowość, płace, rachunkowość zarządcza, zapisy księgowe, VAT, przygotowanie sprawozdań finansowych, usługi podatkowe), sporządzania sprawozdań finansowych dla klientów,
- l) procedur i czynności kontrolnych w firmie audytorskiej w odniesieniu do jej byłych pracowników i kadry kierowniczej wyższego szczebla niebędącej biegłymi rewidentami w celu potwierdzenia niezajmowania stanowisk i niepełnienia funkcji kierowniczych bądź nadzorczych w badanych jednostkach.

W przypadku wystąpienia którejś z ww. kwestii należy opisać tę kwestię, wraz z uzasadnieniem, dlaczego dana kwestia nie stanowiła zagrożenia dla niezależności czy zasad etyki, a dla kwestii zidentyfikowanych jako naruszenie albo zagrożenie naruszenia niezależności czy zasad etyki – przedstawić opis podjętych działań odpowiednio korygujących i prewencyjnych.

- 17. Opis stosowanych procedur związanych ze składaniem oświadczeń o niezależności (okresowych i związanych z konkretnymi zleceniami) w przypadku, jeśli są one bardziej szczegółowe niż regulacja SWKJ albo nie są w SWKJ bezpośrednio uregulowane (wraz z kopiami przykładowych oświadczeń).
- 18. Opis działań podejmowanych przez firmę audytorską nastawionych na promowanie kultury jakości, wraz z dowodami/przykładami takich działań (w tym z odniesieniem się do innych dostępnych dowodów, wymienionych w odpowiedzi na pozostałe ustępy wykazu).
- 19. Opis sposobu weryfikacji odbycia obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przez biegłych rewidentów zatrudnionych w firmie audytorskiej lub z nią współpracujących, w okresie od 1 stycznia 2018 r. oraz wyniki tej weryfikacji (dla każdego roku/trzyletniego cyklu oddzielnie).
- 20. Opis działań podjętych przez firmę audytorską w przypadkach stwierdzenia niespełnienia wymogów dotyczących obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w okresie rozliczeniowym 2015–2017 oraz w odniesieniu do wymogów dotyczących kolejnego okresu rozliczeniowego.
- 21. Opis procesu przeprowadzania ocen rocznych wraz z dokumentacją z przeprowadzonych ostatnich ocen:
 - a) rocznych pracowników zaangażowanych w wykonywanie określonych usług,
 - b) rocznych i awansów biegłych rewidentów oraz partnerów działu audytu,
 - c) rekrutacji (do działów wykonujących określone usługi) i odejść pracowników/współpracowników zaangażowanych w wykonywanie określonych usług.
- 22. Oświadczenie firmy audytorskiej, iż metodologia wykonywania określonych usług:

- a) jest aktualna, zgodna z prawem i wymogami wszystkich obowiązujących krajowych standardów badania/ standardów innych usług atestacyjnych i pokrewnych, usług przeglądu w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania/Międzynarodowych Standardów Przeglądu/Międzynarodowych Standardów Usług Atestacyjnych Innych niż Badania i Przeglądy Historycznych Informacji Finansowych,
 - b) była aktualna w odniesieniu do usług przeprowadzonych w okresie objętym ostatnim sprawozdaniem z art. 51 ustawy oraz po tym okresie.
- 23. Aktualne procedury w zakresie przestrzegania wymogów ustawy i rozporządzenia nr 537/2014 w zakresie rotacji firmy audytorskiej i biegłego rewidenta (lub opis aktualnie stosowanych procedur wraz ze wskazaniem do stosownych polityk/procedur w tym zakresie, w przypadku, jeśli stosowane procedury są bardziej szczegółowe niż SWKJ albo nie są w SWKJ bezpośrednio uregulowane), a w przypadku niespełnienia wymogów rotacyjnych lub wystąpienia zagrożeń w tym zakresie – także opis zdarzenia oraz zakres planowanych/podjętych działań w okresie ostatnich 2 lat.**
24. Opis stosowanego procesu planowania i nadzorowania wykonywania określonych usług (w przypadku, jeśli stosowane procedury są bardziej szczegółowe niż SWKJ albo nie są w SWKJ bezpośrednio uregulowane), w tym:
- a) dokumentowania alokacji wystarczających i odpowiednich zespołów do wykonania określonych usług oraz ewentualnych w nich zmian;
 - b) narzędzi stosowanych do dokumentowania planowania i monitorowania realizacji określonych usług;
 - c) przedstawienie przykładów zastosowania ww. narzędzi w reakcji firmy audytorskiej na powstałe w trakcie realizacji określonych usług opóźnienia po stronie badanych podmiotów lub firmy audytorskiej,
 - d) przedstawienie braków zasobów lub innych przyczyn, które uniemożliwiły lub okazały się zagrożeniem dla firmy audytorskiej dla wywiązania się z warunków umowy o badanie lub niewywiązania się z niej w terminie.
25. Opis procedur akceptacji zleceń – w odniesieniu do określonych usług (zwłaszcza jeśli stosowane praktyki są szczegółowsze niż procedury zawarte w SWKJ), ze szczególnym uwzględnieniem oceny ryzyka klienta/zlecenia oraz wystarczalności i kompetencji zasobów; przykłady przypadków nieprzyjęcia zlecenia/odrzucenia klienta z powodu niewystarczających zasobów, czasu lub środków.
26. Przykłady udokumentowania akceptacji nowych zleceń/nowych klientów oraz akceptacji ponownych zleceń dla dotychczasowych klientów dla trzech ostatnich określonych usług.
27. Opis procedur lub narzędzi lub praktyki (w przypadku, gdy dana kwestia nie jest uregulowana w dokumentach/ procedurach firmy audytorskiej lub jeśli stosowane praktyki są szczegółowsze niż procedury zawarte w SWKJ), które mają zapewnić, że:
- 1) do każdego badania firma audytorska wyznacza przynajmniej jednego kluczowego biegłego rewidenta, kierując się koniecznością zapewnienia wysokiej jakości badania oraz spełnienia wymogów w zakresie niezależności i kompetencji umożliwiających właściwe przeprowadzenie badania,

- 2) firma audytorska zapewnia kluczowemu biegłemu rewidentowi odpowiednie zasoby, w tym zespół wykonujący badanie, posiadający kompetencje i możliwości niezbędne do właściwego wykonania danego badania,
- 3) kluczowy biegły rewident bierze czynny udział w przeprowadzaniu badania,
- 4) kluczowy biegły rewident i firma audytorska przeznaczają wystarczającą ilość czasu i odpowiednie zasoby w celu właściwej realizacji badania,
- 5) właściciel, wspólnicy ani członkowie zarządu oraz organów nadzorczych firmy audytorskiej lub podmiotu powiązanego z firmą audytorską nie mogą ingerować, w sposób zagrażający niezależności i obiektywizmowi biegłego rewidenta, w przeprowadzanie przez niego badania sprawozdania finansowego,
- 6) kluczowy biegły rewident, biegli rewidenty przeprowadzający badanie ustawowe w imieniu firmy audytorskiej, pracownicy firmy audytorskiej oraz osoby należące do kadry kierowniczej wyższego szczebla niebędące kluczowymi biegłymi rewidentami, jak również osoby fizyczne, z których usług korzysta lub które nadzoruje dany biegły rewident lub firma audytorska, jeżeli są biegłymi rewidentami, nie mogą w badanej jednostce sprawować funkcji i zajmować stanowisk, zgodnie z art. 76 ustawy, w terminach określonych w ww. przepisach (monitorowanie aktywności zawodowej pracowników audytu),

wraz z oświadczeniem, że w odniesieniu do badań za poprzednie 2 lata ww. procedury były przestrzegane (w przypadku nieprzestrzegania którejs z ww. procedur należy przesłać opis sytuacji oraz podjętych działań).

Gdy wymóg opisany w pkt. 1 - 6 jest ujęty w SWKJ lub innym dokumencie lub stanowi praktykę firmy audytorskiej, firma audytorska przesyła oświadczenie w odniesieniu do takiego wymogu, które zawiera przypisanie danego wymogu odpowiednio do SWKJ, innego dokumentu lub praktyki firmy audytorskiej, wraz z opisem tej praktyki.

Firma audytorska przekazuje:

- narzędzia/wzorcowe kwestionariusze służące rejestracji spełniania ww. wymogów lub
 - dokumenty potwierdzające spełnienie ww. wymogów w odniesieniu do przykładowych badań.
28. Kopię korespondencji z organem regulacyjnym, dotyczącej wycofania się ze zlecenia lub ze zlecenia i współpracy z klientem w okresie od 1 stycznia 2017 r. (ewentualnie – oświadczenie, że nie wystąpiły przypadki wycofania się ze zlecenia).
 29. Opis w jaki sposób, wobec nie stosowania ewidencji czasu, firma audytorska upewnia się, iż kluczowy biegły rewident poświęca badaniu odpowiedni, oczekiwany przez nią, czas wraz z opisem stosowanych procedur w tym zakresie i odwołaniem się do wewnętrznych uregulowań (gdzie dotyczy należy wypełnić odpowiednie części załącznika nr 2 do wykazu).
 30. Zestawienie należności od klientów audytowych, wobec których firma audytorska świadczyła lub świadczy określone usługi (ich wartość nominalną, ich wartość w relacji do całkowitych skumulowanych przychodów od klienta w roku kalendarzowym oraz do całości skumulowanych przychodów firmy audytorskiej), które nie zostały uregulowane w terminie, określające czy trwa współpraca z klientem (tak/nie) oraz ocenę takich przypadków w świetle procedur firmy audytorskiej oraz zakres planowanych/podjętych działań, jeśli współpraca ma miejsce.

31. Opis procedur mających zapewnić, że wynagrodzenie za określone usługi (w tym badanie) spełnia wymogi dotyczące wynagrodzenia, o których mowa w art. 80 ustawy (wraz z oświadczeniem, że za określone usługi za poprzednie 2 lata wynagrodzenie to spełniało wymogi art. 80 ustawy).
32. *Opis procedur mających zapewnić, że firma audytorska monitoruje limity wynagrodzenia za usługi dozwolone, niebędące badaniem, wynikające z art. 4 rozporządzenia nr 537/2014, z uwzględnieniem art. 137 ustawy, limit wynagrodzenia całkowitego od jednostki niebędącej JZP, o którym mowa w art. 70 ustawy oraz limit wynagrodzenia całkowitego od jednostki będącej JZP, o którym mowa w art. 4 ust. 3 rozporządzenia nr 537/2014 (wraz z oświadczeniem, że w odniesieniu do badań za poprzednie 2 lata ww. limity nie zostały przekroczone).*
33. *Opis procedur służących monitorowaniu możliwości wykonania usług nieaudytowych dla klientów audytowych w świetle wymogów ustawy i rozporządzenia nr 537/2014, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek będących JZP, a w przypadku zidentyfikowania zagrożeń w tym zakresie – także opis sytuacji, w której wystąpiło zagrożenie oraz podjętych działań.*
34. *Oświadczenie, że dla jednostek będących JZP nie były świadczone usługi zabronione w rozumieniu art. 5 rozporządzenia nr 537/2014 oraz art. 136 ustawy.*
35. *Umowy z JZP na usługi atestacyjne, dla których wydano sprawozdania z badania sprawozdań finansowych za poprzednie 2 lata, które nie zawierały informacji o kluczowych sprawach badania w odniesieniu do badań sprawozdań finansowych za 2018 r. i 2019 r. (KSB 701) bądź informacji o znaczących ryzykach istotnego zniekształcenia w odniesieniu do badań sprawozdań finansowych za 2017 r.⁴ - załącznik nr 2 do wykazu wraz z uzasadnieniem dla niezawarcia ww. informacji oraz dokumentacją źródłową.*
36. *Przykłady komunikacji z komitetami audytu dla ostatnich badań.*
37. Opis wdrożonych procedur oraz narzędzi zapewniających, że dokumentacja klientów oraz akta badań spełniają wymogi art. 67 ustawy – odpowiednio ust. 3 i ust. 4 – wraz z wzorcami dokumentacji/kwestionariuszy dotyczących stosowania ww. wymogów oraz przykłady ich zastosowań.
38. Opis praktyki przeprowadzania konsultacji, w przypadku niedokumentowania konsultacji, uwzględniający tematy konsultacji przeprowadzonych dla poszczególnych okresów oraz wskazanie, czy wyniki konsultacji zostały zastosowane/wdrożone. W przypadku nieprzeprowadzenia konsultacji należy przesłać pisemne uzasadnienie nieprzeprowadzenia konsultacji.
39. Co najmniej pięć (przykładowych) protokołów kontroli jakości dla ostatnich zleceń określonych usług, w tym wszystkie przypadki od 1 stycznia 2019 r., w których miały miejsce rozbieżności zdań pomiędzy kontrolerem jakości a zespołem wykonującym określoną usługę lub rozbieżności zdań w zespole wykonującym określoną usługę.
40. Wzorce opinii i raportów/sprawozdań z badania/raportów z wykonywania usług atestacyjnych innych niż badanie ustawowe lub usług pokrewnych, zastosowane przez firmę audytorską w odniesieniu do wykonywania określonych usług za lata 2017-2019.

⁴ rozporządzenie nr 537/2014

41. **Potwierdzenia zgłoszeń wszystkich przypadków modyfikacji lub odmowy wydania sprawozdania biegłego rewidenta w okresie od 1 stycznia 2018 r. albo oświadczenie, że w ww. okresie takie przypadki nie miały miejsca.**
42. Dowody zakomunikowania stronie zamiaru i treści raportu z wykonania określonych usług zawierającego wnioski zmodyfikowane oraz zakomunikowania osobom sprawującym nadzór lub innym o kwestiach, które mogą być odpowiednie do zakomunikowania (oszustwo, podejrzenie oszustwa lub stroniczość podczas sporządzania informacji o przedmiocie uzgodnienia (par.78 MSUA 3000)).
43. Rejestr/ewidencję skarg i zażaleń ze strony klientów określonych usług w sprawach związanych z określoną usługą, wraz z opisem stosowanej procedury dokumentowania wniesienia skargi i reagowania na nią przez firmę audytorską, w przypadku, jeśli jest ona bardziej szczegółowa niż regulacja SWKJ.
44. Opis narzędzi w zakresie zgłaszania skarg wewnętrznych (pracowniczych) w ramach firmy audytorskiej oraz opis przypadków skarg i reakcji na nie kierownictwa firmy audytorskiej, wraz z dokumentacją źródłową.
45. Opis czynności które zapewniają, że biegli rewidenci współpracujący z firmą audytorską na zasadzie podwykonawstwa stosują jej standardy kontroli jakości, są zaznajomieni i stosują jej metodologię badania oraz – iż stosowane przez nich własne programy badania podlegały przeglądowi spójności z metodologią badania firmy audytorskiej/krajowymi standardami badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania; należy przesłać co najmniej trzy dowody na przeprowadzenie każdej z ww. czynności.
46. Przykładowe umowy dotyczące podwykonawców, konsultantów i ekspertów spoza firmy audytorskiej, z których firma audytorska korzystała przy wykonaniu określonych usług w okresie objętym ostatnim sprawozdaniem z art. 51 ustawy.
47. **Opis ustanowionych zasad/polityk i procedur dotyczących skutecznego nawiązywania i prowadzenia dialogu między właściwymi organami nadzorującymi instytucje kredytowe i zakłady ubezpieczeń a biegłym rewidentem i firmą audytorską przeprowadzającymi badanie ustawowe tych instytucji i zakładów; należy podać przykłady takiej komunikacji.**
48. Oświadczenie firmy audytorskiej, że:
 - 1) w odniesieniu do akt/dokumentacji z wykonania określonych usług (kompletnych i zarchiwizowanych, zamkniętych zgodnie z art. 67 ust 5a ustawy), w okresie objętym ostatnim sprawozdaniem z art. 51 ustawy, przedstawiono listę wszystkich zamkniętych akt/dokumentacji określonych usług (ze wskazaniem tych akt i dokumentacji w oświadczeniu);
 - 2) brak jest na dzień wydania oświadczenia akt/dokumentacji z wykonania określonych usług, które nie zostały zamknięte, a których termin zamknięcia upłynął (w przypadku niezamknięcia wybranych akt/dokumentacji w terminie, wskazanie listy takich akt/dokumentacji oraz przyczyny opóźnienia).
49. Informację o przypadkach przekroczenia obowiązującego w firmie audytorskiej terminu na zamknięcie akt wykonania określonej usługi (w założeniu terminu nie dłuższego niż termin 60 dni wynikający z ustawy) w odniesieniu do określonych usług (w tym badań sprawozdań finansowych) za lata 2017-2019 z podaniem:
 - 1) daty sprawozdania z wykonania określonej usługi (w tym badania),

- 2) najpóźniejszego terminu wynikającego z ustawy lub wewnętrznych procedur firmy audytorskiej na zamknięcie akt zlecenia określonej usługi, w tym badania (jeśli jest krótszy),
 - 3) faktycznego terminu zamknięcia akt zlecenia określonej usługi, w tym badania, wraz z dowodami potwierdzającymi tę datę,
 - 4) przypadków przekroczeń terminów zamknięcia zlecenia określonej usługi, w tym badania, z podaniem powodów tych przekroczeń oraz podjętych działań mających zapobiegać takim przypadkom.
50. Opis stosowanych:
- 1) procedur kontroli dostępu do postaci papierowej i elektronicznej dokumentacji/akt poszczególnych badań lub usług;
 - 2) polityk w zakresie haseł, kopii bezpieczeństwa,
 - 3) narzędzi zapobiegania utracie danych np. kradzieży, pożarowi, zalaniu itp. (zabezpieczenie dostępu do danych i ich nośników, zabezpieczenie przepływu informacji oraz katalogów; fizyczne zabezpieczenie dokumentacji w postaci papierowej np. czujniki alarmowe, przeciwpożarowe).
51. Kopię aktualnej polisy ubezpieczeniowej w zakresie zdarzeń losowych.
52. Wypełnione, dla roku bieżącego oraz poprzednich 3 lat obrotowych, oświadczenia zgodne ze wzorami określonymi w załącznikach w do niniejszego wykazu:
- 1) załącznik nr 1 „Lista osób w Dziale Audytu”,
 - 2) załącznik nr 2 „Lista usług firmy audytorskiej” (należy wypełnić w każdym wierszu oddzielnie dla każdej usługi),
 - 3) załącznik nr 3 „Zestawienie umów z klientami audytowymi na usługi niezwiązane z badaniem sprawozdania finansowego oraz nie będące określonymi usługami.”
53. Uzgodnienie danych z załączników wymienionych w ustępie 52 do:
- 1) ewidencji księgowej z okresu objętego ostatnim sprawozdaniem z art. 51 ustawy **oraz ostatnim sprawozdaniem z przejrzystości,**
 - 2) ostatniego sprawozdania finansowego (jeśli dotyczy),
 - 3) **ostatniego sprawozdania z przejrzystości,**
 - 4) ostatniego sprawozdania z art. 51 ustawy,
 - 5) zapłaty zaliczek za rok bieżący i rok poprzedni,
 - 6) potwierdzonej zapłaty ostatecznej kwoty opłaty z tytułu nadzoru.